

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Zavarujte mlado sadno drevje pred poškodbo po zajcih.

Sploh je predobro znano, da zajci v zimskem času kaj radi mlado sadno drevje poškodujejo, s tem, da oglodajo lubad debel, pri visokem snegu še celo vej. Res, da postavimo imamo, katera veli, da mora najemnik lova po zajcih provzročeno škodo plačati. Dostikrat je pa ravno najemnik lova tisti, kateremu zajci na drevju škodo delajo. Pa recimo, da poškodovani gospodar ni sam najemnik lova, in da dobi poškodbo drevja po zajcih istinito plačano, mu to, ako se drevje posuši, pač malo ali nič ne zaleže. Na vsak način kaže torej vsakemu posestniku sadnega drevja, to pred poškodvanjem po zajcih zavarovati. Izvrši se pa to lahko na več načinov, katere hočemo tukaj našteti ter priporočati.

1. Debelca in najnižje veje nizkega drevja, obvežejo se s koruzno ali drugo slamo. To delo

je sicer nekoliko počasno, toda prav dobro je. Poslednje še posebno zaradi tega, ker obvaruje debela pred tako zvanimi zmrzlinjskimi ploščami. Zmrzlinjske plošče razodevajo se v tem, da se začne lubad debel na južno-zapadni strani sušiti, ter v podobi plošč odpadati. Zmrzlinjske plošče pa ne nastanejo v najhujši zimi, marveč šele prav pozno proti spomladi že, ko po lepem vremenu še hud mraz pritisne. Zato se ne sme z odjemanjem slamnatega ovitka prezgodaj pričeti, marveč kaže, pustiti ga okolo debel noter do ozelenja dreves.

2. Debelca se obdajo z nekaterimi mladikami češminja. Lovcem je dobro znano, da si zajec v češminjevem grmovju nikdar svojega ležišča ali loža ne išče, marveč da se ga bolj ko le mogoče ogiblje. In ogiblje se tudi debel sadnega drevja, ako se okolo njih le nekoliko češminjevih mladik ali vejic v zemljo zatakne, ter s kako vezjo — beko — nekoliko k deblu priveže, da ga veter odpihati ne more. Tudi to delo ne gre nič kaj hitro izpod rok, kajti češminj je bodeč. Pred

PODLISTEK.

† Žiga Bohinec.

Torej tudi to cvetko je ukniknil vihar! Torej tudi Tebe, Žiga, ni več! Tako zdihujem, tako zdihujejo z menoj stoteri, katerim si bil znan, Ti predragi naš Žiga!

Pisati hočem o Tebi, ali raje bi jokal. Izgubiti prijatelja, prijatelja tacega, kakor si bil Ti — izgubiti tako rekoč pol svojega bitja, to je britko, prebritko! Pa bodisi. Prijateljska dolžnost mi veleva, da ljubim Dolenjcem, rojakom Tvojim, zapišem o Tebi vsaj nekaj besedij, dasi mi je pero preokorno, pisava neokretna, da bi mogel prav opisati Tvoje vrline.

Žiga Bohinec je bil sin moža, sedaj nad osemdesetletnega starčeka, ki pohaja iz vrle gorenjske preddvorske korenine. Mati, tudi še živa, blizo osemdesetletna gospa, je novomeščanka. Rojen 1. 1850 v Škocijanu, je zjedinal v sebi gorenjske in dolenjske vrline brez slabosti, ki se navadno pri-

pisujejo prvim ali drugim. Bil je dolenjsko mil, prijazen in vljuden ali ob enem kakor gorenjske skale trden, krepak in neupogibljiv značaj. Kedor ga je poznal, mi rad pritrdi, da ne pravim preveč.

Ko se je porodil, mu je bil oče organist v Skocijanu pri vrlem župniku in slovenskem pisatelju, pokojnemu g. Zalokarju. Razmere tedanje niso kazale, da bi ostal oče v službi, odšel je v Novo mesto, od todi v Kostanjevico za uradnega pisarja. Kmalu pa je dobil poziv v Mokronog, kjer je ostal kancelist do svoje predobro zaslužene upokojnine. Pri slabih svojih denarnih razmerah je vendar vrli gospod izredil izvrstno devetero svojih otrok. Pričal je to prav posebno pokojni Žiga. Nadejam se, da mi blagi starček ne bode hud, ako tu zapišem nekaj, kar je lahko pač v poduk mnogim. S pokojnim Žigo sta hodila o počitnicah po uradnih opravilih; — pa kaj jima je bil često pogovor? Rožni venec, kojega sta po samotnih potih skupaj molila. In ko sem bil na počitnicah pri Bohinčevij družini v Mokronogu, smo se pač mi mladi dosti smejali i šalili, a sled-

zmrzinskimi pegami pa češminj debela tudi nič ne obvaruje, in češminj se ne nahaja povsod. Odločno najboljši je nastopni tretji način zavarovanja mladega sadnega drevja pred poškodbo po zajcih, in ta je:

3. Debelca se namaže z mazilom, obstoječim iz apna, ilovice, volovske krvi ter stranišnega blata. Iz teh tvarin napravi se tako gosto mazilo, da ga je mogoče še z čopom na debela namazati. Mazati se mora pa v vremenu, ko ne zmrzuje in ko tudi ne dežuje. Drevja, namazanega s tem mazilom, se zajec nikdar ne loti. To sredstvo je pa tudi hitro izvršljivo, varuje debela tudi pred zmrzinskimi ploščami in pomladuje lubad drevja. Ono odpade na spomlad tudi samo, med tem pa se morajo slamnati ali pa češminjevi ovoji proč jemati.

Za to priporočamo to sredstvo prav toplo, tem bolj, ker tudi kaj malo stane.

Ker že o mladem sadnem drevju govorimo, priporočiti hočemo še nekaj. To je nastopno: Vsak gospodar naj pred zimo še okolo sadnih dreves zemljo prekoplje, tako da bode na jeden meter na široko okrog in okrog prekopana. To delo imenujemo napravo drevesnih šip, in je pač prekristno za raščo drevja. Ako je pa drevje slabe rašče, se mu tudi lahko h kratu pognoji s tem, da se vrhu drevesnih šip gnojja natrosi, ali da se z gnojnico polije. Posebno dobro učinkuje gosta stranišna gnojnica.

Sadno drevje hoče biti tudi postreženo, in v predstoječih vrsticah navêdli smo dvoje del, kateri se smeta imenovati najpoglavitejša v pridobitvi čvrsto rastočega, ter dobro rodečega sadnega drevja. Zato izvršujte jih vrli Dolenjci!

njič je dejal vsaki večer g. kancelist: „bom pa še jaz eno povedal.“ Pokleknil je na to, molil rožni venec, mi mladi pa smo odgovarjali.

Ni torej čudo, da je imel predragi Žiga tako globoko ukoreninjeno pobožnost. Pobožnost njegova je bila istinito prava, nehlinjena, vesela. Skazalo se je zlasti pri njem kot dijaku, bogoslovcu in duhovnu, kako istinita je beseda sv. Pavla: Pobožnost je za vse dobra. Žigo je res ljubilo vse; kedor ga je poznal, mu je bil prijazen; prijatelji pa so se čutili v njegovem obližju naravnost srečne. A ta pobožnost, ki je za vse dobra, je bila pri njem res studenec vsega dobrega, bil je mož okrašen z vsemi krščanskimi čednostmi. Ne maram jih naštevati, ker potem bi mi opis preveč narasel. Rečem samo to-le: Poznal sem ga osem in dvajset let, pa nisem videl ali slišal pri njem nikdar, kar bi mogel grajati. Dijaki smo bili razposajeni, Žiga nikdar; dijaki so dostikrat v govorjenju nepremišljeni, polzki; Žiga ni bil nikdar. Dijaki se zapozabijo zlasti ob počitnicah zvečer — Žiga nikdar. Ako je bilo

Obdelovanje cepljenih trt po Richterjevem načinu v trtnici.

Zadnjič smo opisali v „Dol. Novicah“, kako da se ameriške ključe po Richterjevem načinu cepijo ali požlahtnijo, ter kako po zljajšanem Richterjevem načinu v trtnico ulagajo. Danes povemo naj še, kako se v trtnico vloženi cepljeni ključi oskrbujejo.

Popolnoma jednako visoko v grebenih sè svižom zasuti ključi — zasujejo se le tri prste visoko — ohraniti se morajo pred vsem védno jednako zasuti ali ogrujeni. Zato se mora po vsakem dežju, kateri sviš bolj ali manj od trt odpere, sviš z rokami zopet lepo pritegniti, toraj grebene popraviti. Dalje se mora tudi po vsakem dežju sviš, katerega dež od trt sicer ne odpere, pač pa bolj ali manj strdi — zbije — z rokami na vrhu ali slemenu grebenov lepo zrahljati, da pognanki cepičev lahko ven pribodejo. Za to skrbeti gre tudi še potem, ko so cepiči že ven pribodli, pognanke napravili. Isto tako gre vedno za to skrbeti, da so grebeni popolnoma plevela prosti, in ravno tako jarki mezi grebeni.

Kakor hitro postanejo pognanki cepičev le 10 centimetrov dolgi — visoki — morajo se že v prvič z tekočino modre galice poškopiti. Za to pa zadostuje tekočina, katera ima v sebi le jeden odstotek modre galice. Poškopiti se mora poznejši trte še tri do štirikrat, kajti istina je, da peronospora trte v trtnici še veliko rajši in močnejši poškodje, kakor pa sicer kje drugod. Brez škropljenja uniči jih kar popolnoma.

Kadar pognanki cepičev že dobro veliko pèd

kedaj kaj napačnega med njimi, znal je naš Žiga reč tako zasukati na dobro stran, da ni nikogar žalil, ali vendar smo mu dali vsi prav, ter se sramovali svoje nespameti. Pri vsem tem vendar ni bil nikdar pust, marveč vedno vesel; kot dijak se je celo rad zasukal v družinskem domačem krogu.

Ko pa je postal bogoslovec in pozneje duhoven, tu se je njegova pobožnost podesetila, postotila. Prva služba mu je bila na Dobrovi pri mojih rojakih. Videti ga pri altarju, na leci, so govorili ljudje le: to je angelj. Kedor ne verjame, naj popraša na Dobrovi pri Ljubljani — dobil bode odgovor, ki bode več povedal o vrlinah pokojnega Žige, nego morejo te borne moje besede.

Poznavajoč bogoslovce in mlade duhovne si je pokojni, nepozabni Krizostom izbral Žigo Bohinca za svojega kapelana ter mu kmalu — zlasti ko so oslabele njegove oči — izročil tajništvo. Ni se motil pokojni vladika; kajti če kedo, se je skazal on vreden njegovega zaupanja. Molčim o tem, kako je opravljal svoje uradne posle, ne

visoko dorastejo, mora se slemena grebenov lepo z rokami razbrskati, tako da pridejo mesta požlahtnitev na dan, da se zamore z ojstrim nožičkom, vse iz cepičev razteče koreninice gladko odrezati. Ko so koreninice porezane, ogrniti se morajo trte zopet z odbrskanim svišem. Da pognanke cepičev veter ne polomi, morajo se povezati. To se stori najboljši na ta način, da se na konceh grebenov in v gotoyih oddaljenostih tudi med temi v sleme grebena količke zatakne, nate motoz napne, na katerega se potem pognanke z rafija likom ali kakim drugim vezilom priveže. Koncec mesca avgusta ali pričetkom septembra porezati se mora cepičem na novo nastale koreninice isto tako, kakor se je to v prvič zvršilo.

Ko mesca novembra trtam listje odpade, se izkopljejo. Pri tem gre kaj dobro na to paziti, da se jim tako zvane kronine korenine, katere se na najspodnjem delu vloženih cepljenih ključev nahajajo, ne potrga. Izkopane trte skuša se končno na to, so li cepiči k podlagi popolnoma priraščeni ali ne. Vse količkaj nepopolnoma zaraščene požlahtnitve je treba kar zavreči, ker sicer v vinogradu prav gotovo prej ali poznej obole ter poginejo. Mesta požlahtnitev biti morajo, kakor se reče, popolnoma zalita, ne pa deloma še nezaraščena, nezalita. Odbrane, popoluoma dobre trte povežejo se v butarice 100 komadov skupaj, in ali se koj v vinograd sade, kar je odločno najboljše, ali se pa za spomladanjo saditev čez zimo shranijo. Shranijo se pa čez zimo najboljši na ta način, da se v tako globoke jame položé, da jih mraz ne doseže, ter z zemljo zasujejo.

bodem govoril, s kako ljubezujivostjo je sprejel vsacega, ki je imel kaj v škofiji opraviti — vsaj sem bil dolgo njegov kolega — rečem samo, da je bil tajnik res mož, ki je znal molčati. Na pričo pokličem lahko kranjsko duhovščino, povejte mi, kaj ste zvedeli od pokojnega Žige? Ni li znal skrivnost varovati? Da, z njim je pokopano mnogo, mnogo, česar bi ne bila zaklenila za svoje zobe marsikatera usta.

Šibek sicer po natori, se je vendar v škofiji okrepil tako, da je bil primeroma krepak, zdrav mož; tudi obila pota s pokojnim knezoškofom mu niso škodovala. Knezoškof Pogačar, čuteč bližnjo svojo smrt, je hotel zagotoviti blazemu Žigi lepo službo v Ljubljani, radi tega, in da bi poplačal njegove zasluge, ga je imenoval konsistorijalnim svetovalcem. Toda po njegovi smrti je prišlo drugače — pač je Bog tako hotel. Med vakaturo so poslali g. Žigo na najslabšo kape-lanijo v Ljubljani v Trnovo. Gospod ni nikdar tožil radi tega, bil je udan v voljo božjo, ali resnica pa je, da ga je peklo neizmerno — človek

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Na Dunaju je bil te dni katoliški shod za Nižje-Avstrijsko, katerega se je udeležilo jako mnogo katoličanov; tudi nekateri Slovenci so bili zraven. Ta shod spričuje, koliko so se razmere na Dunaju spremenile. Pred malo leti bilo bi nemogoče tak zbor prirediti. Dunaj bo kmalo dobil vse drugo lice.

V Istri je zadnje dni zelo vršelo zaradi dvojezičnih napisov, a sedaj se je že poglelo. Italijani so table z dvojezičnim napisom sicer odstranili, a vlada jih je dala zopet razobesiti. Seveda to Lahonom ni všeč, a ne upajo si narediti novega škandala.

V državnem zboru so se baje že dogovorili o volilni reformi. Delavske zbornice, ki se bodo osnovala, bodo volile 23 poslancev za državni zbor. Da bi se pa volilni okraji bolj pravično razdelili, tega liberalci nikakor ne pusté, ker vedó, da bi potem zgubili mnogo mandatov.

Na Mažarskem še vedno čakajo, da bi cesar potrdil proticerkvene predloge. A kakor se čuje, cesarju niso všeč. — Sin rajnega revolucionarja Košuta roma po deželi okoli, da bi si pridobil zaupanje ljudstva. Obnaša se in govori, kakor bi bil že kak samostojen vladar. Da bi ga le ljudstvo res prav spoznalo, kaj išče in namerava!

Kaj je novega po širokem svetu?

Vseh svetnikov dan popoldne je umrl ruski car v Livadiji. Te dni so ga prepeljali skozi Moskvo v Petrograd. Naslednik mu je najstarejši

je človek, uda se lahko v voljo božjo, ako je je človek po volji božje, ali da ne bi čutil, je popolnoma nemogoče.

Sedanji knezoškof je napako brž popravil, imenovavši Žigo za podvodjo v semenišču, ali bolezen je bila vže v njem, bilo je prepozno.

Zdravil se je mož v Ljubljani, v Gorici in Iki, pri Kneipu. Kazalo se je vže, da nam Bog ohrani drago življenje, pa motili smo se. Pomlad ga je vrgla zopet na posteljo; iskal je zastoj zdravja v Roveredu pri sestri — prvega novembra je zatisnil svoje telesne oči, da vekomaj gleda neustvarjeno lepoto, za katero je delal celo svoje življenje. Vsi svetniki so ga k sebi poklicali.

Mnogo si storil za cerkev in narod, dasi si delal le tiho. Pogrešali te bomo, Ziga dragi, ali Tvoje kreposti bodo bodrile nas, da ostanemo čvrsti v svojem poklicu, Ti pa, ki si primeroma mlad tako izvrstno dovršil svoj tek, prosi, da se isto zgodi tudi z nami, ki zdihujemo še v solzni dolini!

Dr. J. M.

sin Nikolaj II., ki je star 26 let. Pravijo, da bo vladal v istem duhu kakor njegov oče. Rajni car je bil star še le 49 let, vladal je 13 let. Bil je sicer oster, a jako blag in miroljuben vladar, kateri je imel največ zasluge, da je ohranil mir in obvaroval Evropo pred vojsko.

V Italiji so jeli jako strogo postopati zoper socialistična in jednaka društva. Nedavno je vlada vsa razpustila in prepovedala. S tem pa še ni nič dosegla; ako teh društev ne bo, bodo nastala druga, še hujša nego dosedanja. Brezboštva, ki se vedno bolj širi, treba je konec storiti; potem se ne bo treba bati hudega.

Na Nemškem je nastopil nov kancelar knez Hohenlohe, ki je star že 75 let. Znan je že iz pretekle dôbe kot hud liberalec. Najbrže bo v vladi precej po Bismarkovih stopinjah hodil in zlasti Poljake zatiral.

Japonci so v Korejski vojski Kitajce popolno premagali. Temu je največ vzrok to, da se Kitajci vsake moderne iznajdbe branijo, Japonci pa so vojaštvo po evropskem načinu presnovali.

Piše se nam:

Iz Novega mesta. — Pomočniki tukajšnje katoliške družbe so napravili 4. t. m. predstavo s petjem, šaljivo igro: „Čegava je žena?“ in pa tombolo.

Kakor po navadi, so tudi sedaj rešili pridni pomočniki svojo nalogo prav dobro. Pevcev se nam je videlo nekoliko manj kakor prejšno leto, ali peli so izborno. Pri predstavi sta „Ukovec in „Žvižgovec“, ki sta imela poglobitni ulogi, bila prav na mestu ter vzbujala mnogo smeha.

Tombola v spodnjih prostorih rokodelske hiše je privabila z lepimi dobitki precejšno število igralcev, izmed katerih so bili vsaj „srečni“ prav zadovoljni.

Dohodek za hišo po prostih darovih je bil povoljen. Sicer pa opomnim, da je bila predstava manj obiskana, kakor po navadi poprej, dasi je društvo pričakovalo večje vdeležbe, ker ima sedaj večje prostore, lepši oder in radi letošnjega prezidavanja in predelavanja krvavo potrebuje prihodkov.

Iz Novega mesta. — Dostikrat se je vže povdarjalo, koliko je naše mesto pridobilo v zadnjih letih. — Gotovo pa je ena prvih pridobitev bolnišnica vsmiljenih bratov v Kandiji. Bolnišnica ni važna samo za Dolenjce, marveč tudi za celo Kranjsko, reči smem tudi za sosedno Hrvatsko. A ravno to se mnogo, mnogo premalo premisli.

V Ljubljani se je sezidala velikanska bolnišnica z deželnimi stroški. Koliko bode pa še stalo oskrbovanje, koliko bolniki, ki se ne sprejemajo zastonj. V Kandiji smo dobili bolnico zastonj, in bolniki — ako nočejo sami plačati — ne stanejo nič, ne sosesko, ne deželo, nikogar. Mar ne zasluži takov zavod vse podpore? vsaj vendar tudi usmiljeni bratje ali njihovi bolniki ne morejo živeti o zraku in vodi! Soseske dolenjske, soseske kranjske, koliko ste morale doslej plačevati domačim in tujim bolnišnicam za svoje bolnike! Glejte, vse to Vam odpade odslej, ako se Vaši bolniki zdravijo doma. Se li ne spodobi, da „brate“ vendar drugače podpirate, kolikor le morete? ali ne bi bilo lepo, ako

bi oznanili, kadar pride usmiljeni brat pobirat darov, naj mu ljudje dajo obilo? Gotovo. Pa še nekaj. Pred novim letom bode imeli račune za preteklo in prihodno leto proračune. Storite vendar dobro delo; predlagajte gg. župani kakovo svoto za usmiljene brate v Kandiji! 10, 15 ali 20 goldinarjev od posamezne občine se pač malo pozna; ali če to storé vse občine dolenjske, bode vendar le skupno usmiljenim bratom velika pomoč. Ne dajte se osramotiti Korošcem, katerih občine redoma pošiljajo svoje prispevke bratom v koroški Šent-Vid. Gospodje župniki, prosim Vas, opomnite ljudi na to, ker mnogi imajo dobro voljo, pa ne znajo.

Bolnišnica je vrejena v vsacem oziru vzgledno; bolnikom se streže bolje kakor v kateri koli bolnišnici za plačilo. O tem se prepriča lahko vsakdo; o tem so se tudi res prepričali vže mnogi visoki gospodje — zlasti zadnji čas ob priliki preskušnje na grmski šoli deželna poslanca gg. Višnikar in dr. J. Vošnjak. Hvalila sta bolnišnico in nje vredbo v vsacem oziru. Dežela daje doslej letno podporo 1000 gld., nadejam se pa, da bode v bodoče usmiljene brate razveseljevala z večim darom.

To smemo pričakovati še tem bolj, ker nameravajo bodoče leto gg. bratje bolnišnico razširiti, kar jim bode pa mogoče le, ako dobé kaj pomoči vsaj za bolnike. Zato prosim tudi vse rojake sploh, sezite nekoliko bolj globoko v žep, kadar pride usmiljeni brat pobirat darov. Dobro delo storite in sicer celo za svoje rojake — Slovence. Tu naj ne bode razločka med doljnimi in gornjim krajem. Gorenjci, dajali ste radi obilo za koroški Šent-Vid, dajajte še raje za dolenjsko Kandijo!

Prijatelj usmiljenih bratov.

Domače vesti.

(Odlikovan) je načelnik okr. cestnega odbora v Metliki, g. Anton Prosenik, z zlatim križcem za zasluge; isto tako je prejel ministerijalni svetnik v poljedelskem ministerstvu, g. Ljudevit Dimitz, rojen Ljubljčan in brat pokojnega finančnega ravnatelja Avg. Dimitza, viteški križec Leopoldovega reda.

(Sedemdesetletnico) obhajal je 11. t. m. v Nazaretu pri Mozirju preč. p. Bernard Voyk. Rojen je bil 11. nov. 1824 v Ovisišah na Gorenjskem. V frančiškanski red je vstopil 29. avg. 1843. Od leta 1852—1854 obiskoval je s starostjo slov. pisatelj p. Ladislavom Hrovatom dunajsko univerzo. Po dokončanih študijah deloval je neumorno na novomeski gimnaziji kot profesor fizike in matematike, kakor tudi kot večletni ravnatelj. Zadnja leta bil je tudi vodja frančiškanske gimnazije v Gorici. Lansko leto preselil se je v divno savinjsko dolino uživati zaslužen počitek. Na mnoga leta! *U. J. v. P. reč. 8. 2. 1911.*

(V kmetijski bralnici) v Novem mestu se bode začelo z nedeljo dné 18. t. m. zopet redno poučevanje gospodarjev v naprednem kmetijstvu, in sicer od 9. dopoludne naprej. To nedeljo bode pouk o gnoju in gnojiščih. Vabljeni so vsi gospodarji, da se teh predavanj udeležé v obilnem številu.

(† Umrl) je 11. t. m. veleč. g. Valentin Sežun, župnik v Dobropoljah, v 85. letu svoje starosti. Tu je župnikoval celih 30 let. Poprej je bil nekaj let župnik v Šmihelu pri Novem mestu. Rojen je bil v Idriji, l. 1880 je postal knezoškofjski duhovni svetovalec; letos je obhajal demantno mašo. Bil je izvrsten zgodovinar. Naj v miru počiva!

11. 5. 1882 - apr. 65 -

(† Umrli) je v bolnici v Gradcu gospod Alojzij Dereani, trgovec v Reki, doma pa iz znane Dereanijeve hiše v Žužemberku. Bil je šel v Gradec na kliniko zaradi bolezní v ušesih, ali operacije ni prestal. Prepeljali so ga na domače pokopališče v Žužemberk.

(V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji) se je meseca oktobra 67 bolnikov zdravilo; 23 ostalih od prejšnjega meseca in 44 je bilo sprejetih, vkup 67. — Od teh se je 34 popolnoma ozdravilo, šestim zdravje zboljšalo in dva sta umrla. Oskrbovalnih dni vkup 887, pride na enega bolnika 13 dni.

(Ameriške trte.) Kmetijska podružnica v Novem mestu oddala boče iz svoje trtnice več sto že cepljenih in ukoreninjenih ameriških trt najboljših vrst za tukajšne kraje in nekaj tisoč necepljenih toda ukoreninjenih ameriških trt *Riparia portalis* in *Rupestris*. Trte se bodo dajale le članom podružnice, ki se imajo za nje zglasiti ustno ali pismeno zadnji čas do 1. decembra t. l.

(Razglas.) V oddajo zgradbe novega šolskega poslopja v Tribučah vršila se bo zmanjševalna licitacija dné 29. novembra 1894 ob 10. uri predpoldne v Tribučah. Vsa zgradba cenjena je na 6283 gld. in je vložiti 310 gld. vadija pred licitacijo. Licitacijski pogoji, proračuni in stavbeni načrti leže pri c. kr. okr. šolskem svetu vsakteremu na ogled.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) je imelo 10. novembra 1894 občni zbor in zabavni večer.

(Usmiljeni brat) iz Kandije pobiral bo tekom prihodnjih dni po Ljubljani in našem mestu milodarov za bolnišnico v Kandiji, ktereга priporočamo, da ga obilno obdarite, ker gotovo vam je znano, koliko bolnikov preskrbé in z kakim vspehom jih ozdravljajo. Opomnimo še, da nameravajo usmiljeni bratje prihodnjo pomlad svojo bolnico še prizidati, ker v dosedanjo ne morajo toliko bolnikov sprejeti, kolikor jih prosi, in kolikor je potreba. Zidanje bo stalo ogromno svoto, in stavba se zamore le iz milodarov napraviti, toraj, kogar je Bog obdaril z premoženjem, naj nikar ne šteti pri tako koristnem zavodu, ktereга blagoslov je tako očividni.

(Nesreča.) Na ljubljanskem kolodvoru južne železnice povozil je vlak tam službujočega Viktor Kušarja. Iz lastne nepaznosti prišel je pod vlak in se toliko poškodoval, da so mu morali v bolnici obe nogi odrezati.

(Ogenj.) V nedeljo 4. t. m. je pogorela na Gorenji Straži hiša Janez Darovca z vsem živežem in hišno opravo. Škoda se ceni na 880 gld. Zavarovan je za 500 gld. Zopet se je otrok igral z žveplenkami. Pazite, pazite!

(Mrtvega) so našli v gozdu 4. t. m. kočarja J. Činkelna iz Kočevskih Grčaric. Našli so ga pri butari dračja s prestreljeno glavo. Ali se je sam ustrelil, ali ga je kdo drugi, se še ne vé.

(Nesreča na paši.) V Šent Jurju pri Mirni Peči pasli so otroci konec pretečenega meseca, in ker jih je zeblo, zanetili so ogenj. Veter je provzročil, da se je obleka sedemletne Marije Pirnar vnela in jo tako obžgalo, da je še tisti dan umrla.

(Mestne svetilnice) od kolodvora do mesta so že v drugič pobite, brez da bi se posrečilo zločinca zasačiti. Umestno bi bilo, da bi občinstvo samo pripomoglo do poizvedeb.

(Kako globoko gredó korenine.) Neki osobenek v Šmihelu je s posebno pazljivostjo izruval korenino podzemelske kolerabe (kavlje), ki je merila

celi meter in 55 centimetrov, ki je bila tedaj nad eden meter in pol globoko! Iz tega se lahko razvidi, kako globoko se naše rastline vkoreninijo, če je zemlja dosti močna. Iz tega se pa tudi lahko učimo, da je zemljo povsod, kjer je le mogoče, globokeje obdelovati, če hočemo povečati dosedanje pridelke.

(„Glasnik“) se imenuje nov slovenski časopis, ki bo glasilo katoliških slovenskih delavcev. Prva številka je izšla 9. t. m. v Ljubljani. Zunanja oblika je jako lepa, vsebina zelo mikavna in poučna. Izhajal bo vsak drugi in tretji teden v mesecu; naročnina za celo leto velja 80 kr. in se pošilja uredništvu, „Poljanska cesta št. 58, v Ljubljano“. Časopis prav toplo priporočamo, posebno delavcem!

(Zlate jagode.) Zbirka basnij za slovensko mladino in preprosto ljudstvo. Nabral Anton Kosi, učitelj. Tako se zove mala 144 strani obsežajoča knjiga, namenjena pred vsem slovenskej mladini, da jej podaja v lepej obliki 154 mičnih basnij, zlatih naukov za življenje prav po besedi Slomšekovej: „Resnica ljubi lepo obleko, da se je ljudje ne plašijo“. Da, naši otroci bodo knjižico prebirali z veseljem in veliko koristijo — le preskrbite jim jo roditelji, oskrbniki, učitelji! Stane pri založniku Ig. pl. Kleinmayr-u v Ljubljani 60 kr. po pošti 65 kr.

(Nevesta Kristusova) ali podučna in molitvena knjiga za pobožne krščanske device. Poslovenil B. Bartol, je zagledala beli dan v 6. natisu. Pač ni treba pristavljati knjižici nič družega v hvalo, kakor le to, da roma sedaj vže v šest natisih v veliko tisoč knjigah po rokah slovenskih devic. Kar služi še temu natisu v posebno hvalo, je dokaj čista slovenščina, ki se močno loči od prvih odtisov. Device slovenske, sezite po knjižici, dobite jo v katoliškej bukvarni v Ljubljani v usnje vezano za 1 gld. 20 kr. z zlato obrezo za 1 gld. 70 kr.

Razne vesti.

* (Zobe dreti) z elektriko so začeli v Londonu. Pravijo, da se to zgodi jako hitro in skoro brez vsake bolečine. S to iznajdbo bo marsikomu ustrezno.

* (V Aleksandriji) v Afriki živi okoli 4000 Slovencev, zlasti Slovenk v raznih službah. Doslej so bili brez vsake dušne pomoči. Letos je šel doli pastirovat mladi frančiškanski pater Hubert Rant, rodom Gorenjec. Rožnivenko nedeljo je prvič slovenski pridigoval. Dela ima obilno.

* (Slavoloki iz kruha.) Jako dobro in praktično misel so imeli nedavno meščani v Leeds-u na Angleškem, ko jih je obiskal vojvoda Jorški s svojo soprogo. Sklenili so narediti neobhodno potrebne slavoloke — iz kruha. In res so bili kmalu postavljeni trije krasni slavoloki, okolu stojala iz lesa in železa so bili izdelani iz kruha, to je iz kakih 6000 hlebcev. Ko je vojvoda odšel, so mestni reveži pojedli slavoloke in je ostalo le drobno stojalo.

* (Kravam mlekaricam) ne smeš dajati grahove slame, pa tudi ne mnogo ječmenove. Ravno tako za take krave ni na debelo zmlet bob, grah ali pa grašica. Dobra krma za krave mlekarice so pšenični otrobi, posebno pa na debelo zmlet oves.

* (Izseljevanje.) V južno Ameriko se je lansko leto izselilo iz naše države 3060 oseb. Mnogim pa se godi tam tako slabo, da bi radi prišli nazaj, ko bi le imeli za to potrebni denar.

* (Koliko se užigalnic potrošila leto.) V Evropi vsak človek povprek porabi 7 užigalnic na dan. Po sedanjem številu prebivalstva se porabi torej na dan dve milijardi užigalnic ali na leto 730 milijard. 6000 užigalnic gre na jeden kilogram. Treba je torej 109.5 milijonov kilogramov ali 40.000 kubičnih metrov lesa za užigalnice, ki se porabijo v enem letu. Fosforja se zanje porabi do 210.000 kilogramov. Če izračunamo vrednost lesa, fosforja in dela, se pokaže, da se izda v Evropi najmanj 147 milijonov na leto za užigalnice.

* (Javne dražbe) surovih kož, usnja in strojarskih tvarin bodo napravila cesarska skladišča v Trstu. Od meseca decembra počeniši bo namreč vsaka prvo sredo v mesecu, natančno ob 9. uri zjutraj taka dražba v pritlični dvorani borse. Več o tem se izve pri slavni „kupčijski in obrtnijski zbornici v Ljubljani“.

Smešnice.

(Zvito vprašanje.) „Korliček, prijazni moramo biti do vsacega človeka!“ — Tako, atej, zakaj ste pa potem vi in pa gospod učitelj proti meni tolikokrat neprijazna.

(„Draga ženka,“) grem v gostilno, da se mej prijatelji kaj pogovorimo; prosim te pa, nikar me dalje ne čakaj, ako bi do desetih ne prišel.“ — „Le ne skrbi za mene; ako ne prideš do desetih domu, pridem te sama iz gostilne klicati.“

(Nepremišljena primera.) V malem selu službujoči samec pride v gostilno, ter reče gostilničarici: „Rad bi k vam na obed hodil, ako mi boste dobro hrano dajali!“ — „Gospod, pogledjte moje debele svinje; v štirinajstih dneh boste ravno tako debeli, če boste k meni na hrano hodili.“

(Učeni star gospod), ki je pa vsled vednega študiranja svojo zunanost nekoliko zanemaril, pride v svoji zamišljenosti na ulico v obnošeni suknji z razparanim rokavom, ter je bilo tako na komolcu srajco videti. — Predrzní gizdalin se mu približa ter mu reče: „Gospod, tu vam pa učenost vun gleda!“ — Stari gospod se ogleda in mu odvrne: „Da, da gospodič! Učenost gleda vun, neumnost pa notri.“

(Nenaravna smrt.) „Ali je vaš mož naravne smrti umrl?“ — „Ne, gospod, umrl je z zdravniško pomočjo.“

(Jetničar) proti kaznjencu, kateri je bil že mnogokrat zaprt, in je sedaj zopet kazen prestal: „Hodi z Bogom! Upam, da se ne bodeva več videla.“ — „Kako to, ali boste kam drugam prestavljeni?“

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju prejelo je sledeče darove:

I.) Iz Ilirske Bistrice po gospodu c. kr. sodniku Josip Kovaču deset goldinarjev. Darovali so: G. Josip Kovač, c. kr. sodnik 3 gld.; g. Rahne Janko, c. kr. notar 3 gld.; Teruhovič pl. Evgen, sodni pristav 1 gld.; Valenčič Ivan, veleposesnik v Trnovem 3 gld. — II.) Iz Idrije poslal je g. stud. iur. Jakob Sedej dvajset goldinarjev 50 novč. Darovali so: G. Josip Šepetavec, trgovec 1 gld.; g. Val. Lapajne, trgovec 1 gld.; gg. Pavel in Janez Gruden, posestnika 2 gld.; g. Dr. Netušil, rudniški zdravnik 1 gld.; g. Dragot. Lapajne, trgovec 1 gld.; g. Vaclav Helmich, poštni uradnik 1 gld.; g. Dragotin Šinkovec, sodni kancelist 1 gld.; g. Leopold Urbas, upok. uradnik 1 gld.; Neveskdo 50 kr.; vč. g. Janez Bolta, župnik na Ledinah 1 gld.; Del. bralno društvo v Idriji oz. I. I. Kogej 10 gld. — III.) Iz Novega mesta prejelo je društvo po gosp. I. Šešek prav-

niku na Dunaju, dva in šestdeset goldinarjev 50 novčič. Darovali so sledeči gospodje, gospe in gospodičine: Mat. Avsenik, posestnik 50 kr.; Avgust Bele, poštni vpravitelj 50 kr.; Benkovič, mestni vikarij 1 gld.; J. Bergman, lekarnar in posestnik 1 gld.; Brunner Fani, posestnica 1 gld.; N. Cindro, farmacevt 50 kr.; dr. P. DeFranceschi, primarij bolnice usm. bratov 3 gld.; dr. Fr. Detela, gimn. ravnatelj 1 gld.; R. Doležalek, sodni pristav 50 kr.; Ivan Fon, gimn. profesor 1 gld.; R. Frank, kanonik 1 gld.; H. Frankovič, sodni pristav 2 gld.; dr. K. Gestrin, sodni svetovalec 1 gld.; dr. J. Gerdešič, okrožne sodnije predsednik 5 gld.; dr. Grossmann, odvetn. koncipijent 50 kr.; dr. S. Hrašovec, sodni avskultant 0 kr.; L. Hrovat, umir. c. kr. gimn. prof. 50 kr.; A. Jarc, trgovec in posestnik 1 gld.; Fr. Jeraj, gimn. profesor 1 gld. A. Kastelic star., posestnik 50 kr.; A. Kos, posestnik in gostilničar 1 gld.; Fr. Kovač, posestnik in gostilničar 1 gld.; Ana Majar, vpraviteljica 50 kr.; Majzelj, posestnik in gostilničar (Bela cerkev) 50 kr.; dr. J. Marinko, gimn. profesor in katehet 2 gld.; M. Mohar, posestnik 1 gld.; neimenovan gospod 1 gld.; A. Oblak mlajš., trgovec 50 kr.; A. Pauser mlajš., trgovec 1 gld.; A. Pauser star., trgovec 1 gld.; Pavček, posestnik 1 gld.; Fr. Perko, župan in trgovec 1 gld.; I. Poljanec, gimn. profesor 1 gld.; dr. A. Poznik, notar 1 gld.; Fr. Povše, kanonik 1 gld.; M. Poljak, župni vpravitelj (Št. Mihelj) 50 kr.; Marija Rozina, posest. 1 gld.; K. Rozmann, gostiln. in posestnik 1 gld.; Ruprecht, soproga lekarnarja (Trebno) 50 kr.; Seidl, posestnik in trgovec 1 gld.; O. Skale, živinozdravnik 1 gld.; Zofija Skedel, odvetnik. vdova 2 gld.; S. pl. Sladovič, lekarnar 1 gld.; dr. Schegula, odvetnik 5 gld.; dr. K. Slanc, odvetnik 5 gld.; Tomazič, poštni vpravitelj 1 gld.; I. Trdina, umir. gimn. prof. 50 kr.; V. Tuček, posest. in gost. 1 gld.; V. Umek, posestnik 1 gld.; P. Urh, inf. proš. 1 gld.; Vrtačič, načelnik mestne garde 1 gld.; Zavrli, šolski voditelj (Stopiče) 1 gld.; Žgur A., župnik (Bela cerkev) 50 kr. — IV.) Iz Postojne poslal je gospod Peter Kraigher, trgovec petdeset goldinarjev, katero svoto so darovali sledeči rodoljubi: g. I. Kuttin, trgovec 1 gld.; g. dr. Iv. Eržen, okrožni zdravnik 5 gld.; g. F. Gaspari, c. kr. živinozdravnik 1 gld.; g. Peter Kraigher, trgovec 1 gld.; g. I. Lončar 3 gld.; g. dr. Dr. Treo, odvetnik (letos že drugi dar) 5 gld.; g. R. Šeber, tiskar 1 gld.; g. dr. Jul. Kozmuth, c. kr. okr. zdravn. 1 gld.; g. F. Jurca, trgovec 5 gld.; g. A. Ditrich, trgovec 1 gld.; g. markij Frd. Gozzani, c. kr. okr. glavar 1 gld.; g. V. Parma, c. kr. okr. komisar 1 gld.; g. K. Schwabe, c. kr. gozdni kom. 1 gld.; g. J. Ružička, višji geometer 1 gld.; g. F. Arko, posestnik 1 gld.; g. Al. Burger, posestnik 1 gld.; g. F. Vičič, župan 1 gld.; g. J. Jež, posestnik in trgovec 1 gld.; g. A. Vodopivec, c. kr. poštar 1 gld.; g. G. Omahen, notar 1 gld.; g. J. Orešek, c. kr. komisar 2 gld.; g. Al. Kraigher, trgovec 1 gld.; g. J. Dekleva, trgovec 10 gld.; g. Jos. Innocente, trgovec 2 gold.; g. Primožič, učitelj 1 gold. — V.) Slednjič so darovali: G. dr. U. Lemež, advokat v Slov. Bistrici 3 gld.; vč. g. M. Šmid, župnik v Solčavi (letos že drugi dar) 4 gld.; g. Adolf Sluga v Klanjcu 3 gld.; g. Val. Oblak, c. in kr. nadporočnik v Št. Pöltnu 3 gld.; g. Fran Pečnik, voditelj bolniške lekarne sester Elizabetink na Dunaju 3 gld.; g. Krist. Radislovič, posestnik v Mödlingu 2 gld.; g. Fr. Svetič, vzgojatelj na Dunaju 3 gld.; g. dr. Mat. Velca, c. kr. komisar pri ravnateljstvu poštnih hranilnice na Dunaju 3 gld.

Vsem imenovanim nabirateljem in darovalcem bodi izrečena iskrena hvala za toliko blagodušnih darov. Bog plati! — Dalje darove sprejema vč. g. dr. Fr. Sedej, c. kr. dvorni kapelan in ravnatelj v Augustineju na Dunaju I. Augustinerstrasse 7.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem Mestu:

Doneske za mesec november so dali: Gospa M. Suhač 1 gld., g. prof. I. Fon 1 gld., g. prof. dr. Pamer 50 kr., g. ravnatelj dr. Fr. Detela 2 gld. 50 kr., g. dr. DeFranceschi za oktober in november à 1 gld. = 2 gld. — Drugi darovi: G. Nik. Krizaj, župn. 5 gld., g. nadučitelj Jerše 3 gld., Odstop od pravde po g. Š. 5 gld., Neimenovan duhoven 10 gld., g. Ivan Müller, kapelan 2 gld., g. Tom. Varl, kapl. 1 gld. 50 kr.

Jestvine so darovali: G. Rozina iz Kandije zelja, g. Jarc Ant., krompirja in zelja, g. Klemenčič Fr., krompirja, korenja in salate, g. kapelan iz Dolenjskega 10 mernikov pšenice, g. župn. Andr. Česenj 4 mernike pšenice, g. J. Mogolič krompirja, repe, zelja in fižola, g. A. Kos zelja in repe, gospodična Nežika Romé ženofa, vina in platna, g. Fr. Pintar iz Kandije fižola in repe.

V zadnjem izkazu vrinila se je neljuba pomota. Naj se glasi: Gospod župnik Miha Bogolin hranilno knjižico s 500 kron ne pa 520 gold.

Bog plati vsem blagim dobrotnikom prav obilo ter obudi še novih. Trideset mladih ust nekaj pojé, gg. mojstri pa tudi še čakajo na nekaj stotakov.

Načelnik.

Za kapelo Božjega groba so darovali:

Gospod Stupica, župnik 1 gld.; gospa Ivana Komp 1 gld.;
g. župan Perko 3 gld. 50 kr.; g. Dular Jan. Cegelnica 50 kr.;
g. Feliks Zavodnik 3 gld.

Loterijske številke.

Gradec	3. novembra	64	22	35	85	30
Trst	10. „	59	4	17	70	20

1 pečenka, 1 liter vina, 1 kava, 10 smodk in
2 kruha. —

Vse to za 25 krajcarjev.

? Ali ni to ceno?

— Kje dobiti se ne vé!

Oštarijaš ČEBELAR v Kandiji

potrebuje 5000 ljudi za pivo piti, 2000 ljudi za vino
piti in 3000 ljudi za meso jesti; vse je izvrstno
pripravljeno. (226)

Stanovanje,

obstoječe iz dveh ali treh sob, je takoj dobiti v Ško-
lovi ulici v Novem Mestu. (193-3)

Lepo posestvo

je na prodaj na Gaberji, fara Brusnice. Isto
obstoji iz hiše in potrebnega gospodarskega
poslopja, njiv, hoste, košenic itd. Dobi se
po posebno ugodni ceni. Natančneje se izvé
pri gospej Ogoreutz v Novem mestu. (206-3)

Hiša in pekarija

se prodava v

Krškem.

Več pove (225-1)

Jakob Simon, h. št. 27.

Mlinar,

ki bi hotel za tretjino zaslužka pošteno služiti, oglasi
naj se pri gospej KOVAČ v Orehovcu h. št. 10 pri
Št. Jerneju. (228)

Hiša v najem!

Hiša z dobrim vinogradom in sadnim drevjem
se dá v Novi gori, fara Prečina na tri leta v najem.
Natančneje se izvé pri Matiju Levstiku, posestniku v
Podgori, fara Prečina pri Novem mestu. (224-1)

Na posodo proti 5% in pupilarno varnost je oddati

2000 goldinarjev

vkup ali pa v manjših svotah. — Več pove

(221-1)

Fran Kastelic,
trgovec v Kandiji.

J. Krajec v Novem Mestu

priporoča svojo dobro urejeno

knjigoveznico.

**Sprejema vsakoršna knjigovezna dela,
molitvenike, knjige in časopise.**

Posestvo,

s 23 orali zemljišča, mlin in žaga, vse poslopje novo v dobrem stanu, prodaja ali tudi v najem dá prostovoljno

JANEZ JUNTEZ

v Dolini pri Kržišah, fara Boštanj,
blizu okrajne ceste iz Št. Janža
proti Boštanju. (219-2)

Kdor želi tako posestvo kupiti ali v najem vzeti, naj se v kratkem času pri omenjenem posestniku osebno zgleda ali pismeno obrne.

Soba

s hišno opravo in postrežbo je takoj dobiti v Trenčevi hiši nad mestnim mlinom. — Več se izve ravno tam. (227-1)

Velika množina dobrega krompirja in tudi lepa namizna jabolka so na prodaj v grajščini „STRUGA“ (221-1)

Dne 19. novembra t. l. dopoldne od 11.—12. ure, boče v notarski pisarni v Rudolfovem

javna dražba

na 5650 gld. cenjene Böhmove hiše šte. 210 s pritiklinami v Rudolfovem.

Dr. Albin Poznik,
c. kr. notar.

(214-2)

Kovaškega učenca,

kteri je primerno trdnega zdravja in lepega vedenja, sprejme takoj v poduk

Janez Šobar

(210-2)

v Toplicah pri Novem mestu.

Posestvo

(218-2)

pri Samoboru, pod trg spadajoče je na prodaj. Hiša z gospodarskim poslopjem — hiša in hlevi zidano; k temu 3 njive, travnik, 2 vinograde, zdaj od filoksere uničena, vrt s sadjem, pašnik in hosta bukova in kostanjeva, skoraj večina arondirano, skupaj 15 oralov, se iz proste roke za 2500 gld. prodaja. Polovico skupnine bi se moralo precej, a polovico pa po dogovoru tudi v letnih obrokih plačati. Posestvo je posebno za vinogradarstvo in živinorejo ugodno.

Dopise in poizvedbe sprejema lastnik

Janko Klesčič,

Gradišče 8., Samobor na Hrvatskem.

Zima se bliža!

F. S. Murgelj

v Rudolfovem na Ljubljanski cesti

priporoča svoje veliko zalogo vsakovrstnega suknenega blaga, Jägerndorfskih, Brnskih tkanin, lodna, modercov, mufov in kožuhovin. Dalje ima veliko zbirko velic in berlinskih robcev, kakor tudi mnogovrstnega manufakturnega, in vse k oblekam potrebne oprave.

Priporočujem se vsem, kateri hočejo dobro, trpežno blago po nizki ceni imeti.

Zima se bliža!

Zima se bliža!

Prodajalka,

katera je že kot taka služila, se sprejme na deželo. Nemščina ni pogojna. Ponudbe pod Š., na ur. „Dol. Novic.“ [220-2]

Lepo posestvo

na Gaberji je na prodaj zaradi oslabelosti gospodarja. Isto obstoji iz zidane hiše in gospodarskimi poslopji, sadnega vrta, njive košenice in hoste. Lahko se redi petero glav govedi.

Več se izve ravno tam pri lastniku

Janez Božič,

Gaberje, pošta Brusnice.

(209-2)

Posestvo na prodaj,

obstoječe iz zidane hiše in potrebnega gospodarskega poslopja, v lepem, dobrem stanu. Veliko lepega gojzda, dobre njive in travniki, vsega v obsegu čez 30 oralov. Polovico cene lahko v zemljišču ostane. Več pove lastnik

Janez Gorenc,

(213-2)

iz Brezovega pri Radelci h. št. 2., pošta Raka.

Josip Lorber-jeva

livarna za železo i kovine, in tovarna za stroje,

vliva iz železa in kovin vsaktere zmesi, vse predmete za žage, mline in druge potrebe; napravlja cele transmisije po najnovejših sistemih itd. — Posebno pa priporoča svoje

travniške brane,

ktere do sedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld., velika pa 32 gld.), še noben izdelek te vrste ni prekosal. (1-5-4)